

Historia myśli psychologicznej

History of psychological thought

Program studiów dla przedmiotu obowiązujący od cyklu kształcenia	2024/2025
Kierunek studiów	Psychologia
Rok i semestr studiów	Rok I/ Semestr II
Poziom kształcenia	Studia I stopnia
Profil kształcenia na kierunku	Ogólnoakademicki
Moduł kształcenia dla przedmiotu	Kierunkowy
Nazwa specjalizacji (jeśli przedmiot specjalizacyjny)	-
Status przedmiotu	Obligatoryjny

Forma zajęć	Liczba godzin		ECTS	Forma zaliczenia	Waga
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne			
Wykład	30	16	4	Egzamin	100%
Razem za zajęcia dydaktyczne	330	16			
Praca własna studenta	50	64			
Ogółem	100	100			

Cele kształcenia dla przedmiotu

1.	Ukazanie w perspektywie historycznej miejsca psychologii w relacji nauk humanistycznych i społecznych do nauk przyrodniczych oraz wypracowanie w tym kontekście odpowiedzi na pytanie o status współczesnej psychologii jako nauki.
2.	Zapoznanie studentów z filozoficzno-historycznymi korzeniami kształtowania się przedmiotu i metod badawczych psychologii.
3.	Ukazanie znaczenia świadomości historycznej w nabywaniu wiedzy psychologicznej.

Efekty uczenia się

WIEDZA			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student zna i rozumie)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W1	Student zna i rozumie w stopniu pogłębionym historyczny proces powstania i wykształcenia się psychologii akademickiej na tle innych gałęzi nauki.	Ps_WG01_Lic	Egzamin pisemny – pytania otwarte z zakresu wiedzy historycznej.
W2	Student zna i rozumie historyczny proces ewolucji podstawowych pojęć i kanonu wiedzy w różnych obszarach badawczych i praktycznych współczesnej psychologii, ze szczególnym uwzględnieniem najbardziej wpływowych oraz zdyskredytowanych idei i paradygmatów.	Ps_WG02_Lic Ps_WG12_Lic	Egzamin pisemny – pytania otwarte z zakresu wiedzy historycznej.
W3	Student zna i rozumie historyczne podstawy współczesnych obszarów badawczych psychologii akademickiej.	Ps_WG03_Lic	Egzamin pisemny – pytania otwarte z zakresu wiedzy historycznej.

UMIĘJĘTNOŚCI			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student potrafi)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
U1	Student potrafi wyjaśnić proces rozwoju metod badawczych i wiedzy w psychologii akademickiej, ze szczególnym uwzględnieniem czynników i elementów odróżniających psychologię od innych obszarów nauki.	Ps_UW01_Lic	Egzamin pisemny – pytania otwarte z zakresu interpretacji i wyjaśniania.
U2	Student potrafi przeprowadzić krytyczną analizę źródeł wiedzy psychologicznej z historycznego punktu widzenia.	Ps_UW01_Lic	Egzamin pisemny – pytania otwarte z zakresu interpretacji i wyjaśniania.
U3	Student potrafi wskazać na i opisać czynniki historyczne, społeczne i kulturowe które ukształtowały rozwój i obecny status najważniejszych paradygmatów w psychologii akademickiej.	Ps_UW01_Lic	Egzamin pisemny – pytania otwarte z zakresu interpretacji i wyjaśniania.

KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student jest gotów do)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
K1	Student jest gotów do krytycznej oceny wiarygodności nowych nurtów w	Ps_KK02_Lic	Aktywność na zajęciach (dyskusja,

	psychologii psychologii poprzez uwzględnienie zdyskredytowanych historycznie poglądów i idei oraz historycznych trendów naukowych.		debata).
K2	Student jest gotów do wykazania ograniczeń wynikających z absolutyzowania obecnego stanu wiedzy psychologicznej w ocenianiu przeszłości psychologii.	Ps_KK02_Lic	Aktywność na zajęciach (dyskusja, debata).
K3	Student jest gotów do argumentowania za znaczeniem świadomości historycznej w wykształceniu psychologicznym oraz w kształtowaniu właściwej, otwartej na rozwój postawy naukowej i profesjonalnej.	Ps_KK03_Lic	Aktywność na zajęciach (dyskusja, debata).

Treści kształcenia

L.p.	Treść kształcenia (tematyka zajęć)	Liczba godzin	
		Wykład	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Prezentacja wybranej literatury polskiej i zagranicznej z zakresu historii myśli psychologicznej. Etymologia słowa „historia”. Fakt z przeszłości i fakt historyczny.	2	1
2.	Etymologia i analiza historyczna słowa „psychologia”. Whigowski mit historyczny w kontekście historii psychologii.	3	2
3.	Historia myśli psychologicznej a historia psychologii. Pojęcie i funkcja świadomości historycznej.	2	1
4.	Historyczne rozwinięcie nazwy „psychologia”. Arystoteles, Melanchthon i Goclenius. Historia psychologii jako dyscypliny akademickiej i zawodu. Współczesne koncepcje psychologia – model naukowca-praktyka; praktyka oparta na dowodach naukowych.	3	2
5.	Świadomość, zachowanie i nieświadomość: główne kategorie pojęciowe wyznaczające treść wykładów. Historyczny spór o naukowość psychologii.	2	1
6.	Wilhelm Wundt jako założyciel współczesnej psychologii. Wundtowski przełom metodologiczny. Przedmiot i metoda psychologii eksperymentalnej Wundta.	3	2
7.	Introspekcja jako obserwacja wewnętrzna i jako spostrzeganie wewnętrzne. Wundta psychologia historyczno-kulturowa. Rozwój metody introspekcji. Psychologia Gestalt.	3	1
8.	Behawioryzm metafizyczny i behawioryzm metodologiczny. Główne założenia psychologii behawiorystycznej Johna Watsona. Determinizm i redukcjonizm w nauce w kontekście psychologii behawiorystycznej. Kryzys behawioryzmu, rewolucja poznawcza.	2	1
9.	Mit założycielski psychoanalizy Sigmunda Freuda. Freuda uwiedzeniowa teoria hysterii i zmienne koleje jej losu. Anna O. i Emma Ekcstein. Kolejne pokolenia psychoanalizy – Alfred Adler, Carl Jung, neopsychoanaliza, psychologia psychodynamiczna. Historia rozwoju teorii przywiązania.	3	2
10.	Kontrowersje wokół psychoanalizy: Jeffrey Masson i ortodoksyjna psychoanaliza. Społeczne następstwa kontrowersji. Dominacja i problemy psychoanalizy w XX wieku. Kryzys psychoanalizy w latach 60tych.	3	1
11.	Osobliwości powstania psychologii w Polsce. Kazimierz Twardowski i jego szkoła psychologiczna w ramach filozoficznej Szkoły Lwowskiej.	3	1
12.	Historia psychologii jako układ odniesienia łączący różnorodne koncepcje i teorie we współczesnej psychologii. Znaczenie i wartość historycznej wiedzy psychologicznej.	1	1
Razem		30	16

Metody kształcenia

Forma zajęć	Metody kształcenia
Wykład	Wykład informacyjny i/lub problemowy z prezentacją multimedialną, wykład konwersacyjny, dyskusja, debata, burza mózgów.

Warunki zaliczenia

Sposób zaliczenia	Wagi (%)
	Wykład
Egzamin pisemny	100
Razem	100

Rozliczenie pracy własnej studenta

L.p.	Czynności w ramach pracy własnej	Szacowana liczba godzin	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Lektura obowiązkowa	15	25

2.	Obowiązkowe zapoznanie się z innymi materiałami lub treściami (np. materiałami audio, wideo, narzędziami, pomocami, oprogramowaniem, sprzętem, aktami prawnymi, dokumentacją, warunkami miejsca pracy itp.)	10	14
3.	Przygotowanie do egzaminu	25	25
Razem		50	64

Literatura obowiązkowa

1.	Domański, C. W. (2018). <i>Historia psychologii w Europie Środkowej. Badacze, inspiracje i koncepcje</i> . Wydawnictwo Naukowe PWN.
2.	Henley, T. B., Hergenhahn, B. R. (2014). <i>An introduction to the history of psychology</i> . Wadsworth Thomson Learning.
3.	Braat, M., Engelen, J., van Gemert, T., & Verhaegh, S. (2020). The rise and fall of behaviorism: The narrative and the numbers. <i>History of Psychology, 23</i> (3), 252.

Literatura uzupełniająca

1.	Flis, I., & van Eck, N. J. (2018). Framing psychology as a discipline (1950–1999): A large-scale term co-occurrence analysis of scientific literature in psychology. <i>History of psychology, 21</i> (4), 334.
2.	Zeidler, W. (2016). Czy polska psychologia ma swoją historię? różne oblicza historii psychologii. <i>Studia Psychologica: Theoria et praxis, 16</i> (1), 5-21.
3.	Núñez, R., Allen, M., Gao, R., Miller Rigoli, C., Relaford-Doyle, J., & Semenuks, A. (2019). What happened to cognitive science? <i>Nature Human Behaviour, 3</i> (8), 782-791.

Inne materiały dydaktyczne

1.	Multimedialne prezentacje.
2.	